

Maaseudun tulevaisuus

Tuomas Kuhmonen

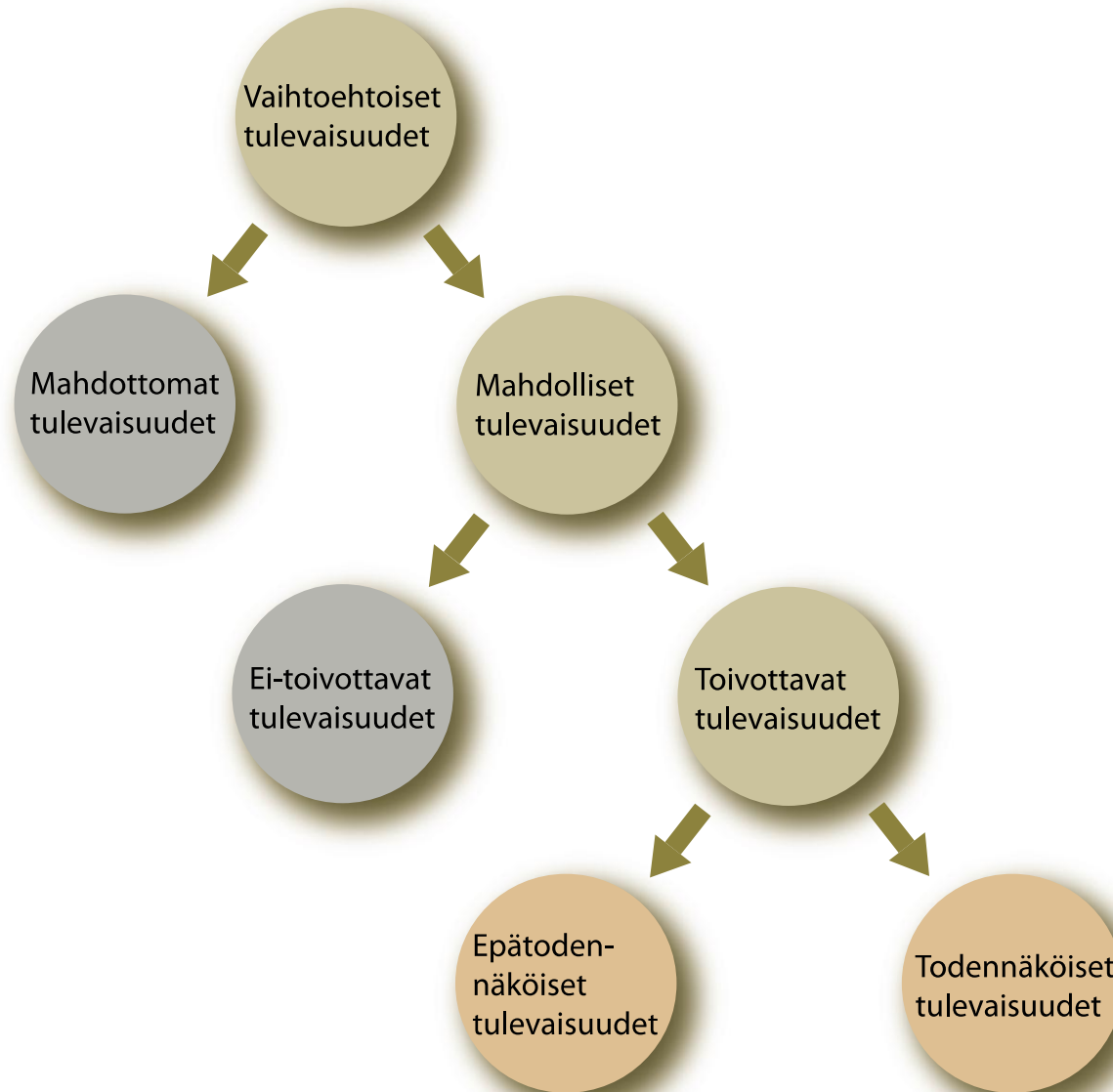
Tutkimusjohtaja

Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto (Vesanto)

Maatalouden tulevaisuus –seminaari

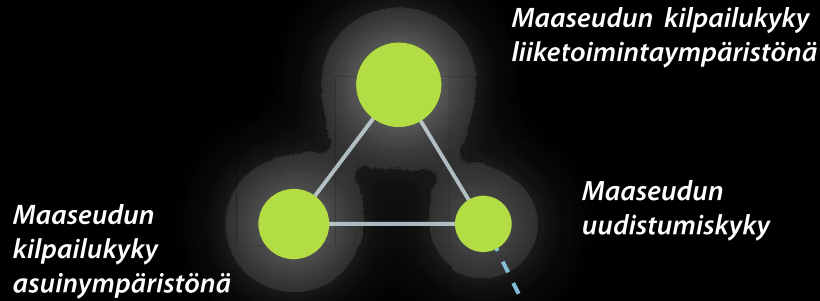
Oulunsalo 3.11.2014

Vaihtoehtoiset
tulevaisuudet

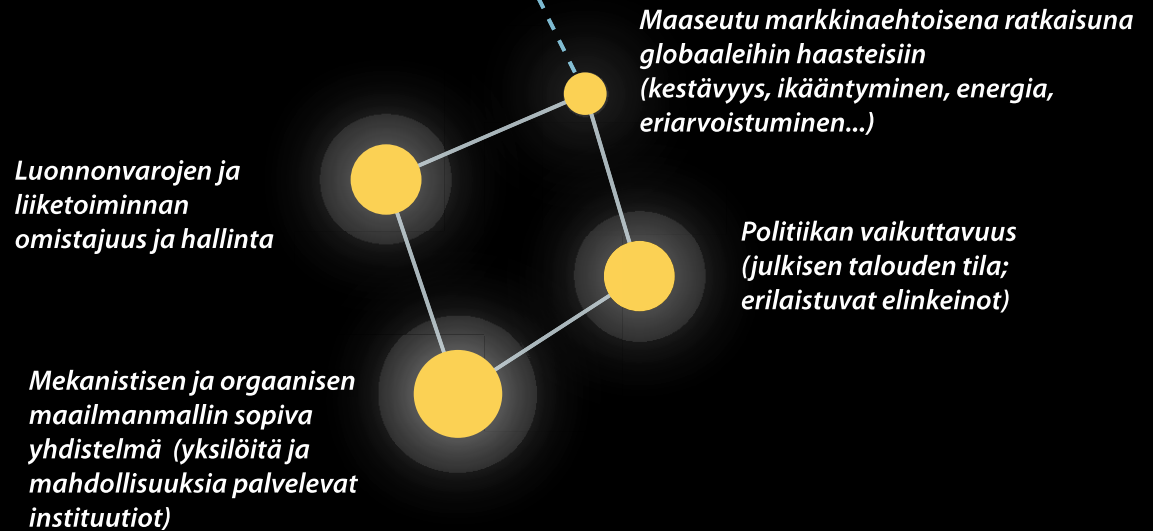

Maaseudun tulevaisuuden tähtikartta

IKUISUUSKYSYMYSTEN TÄHTIKUVIO

AJANKOHTAISTEN JA TULEVAISUUSKYSYMYSTEN TÄHTIKUVIO

Muutoksen sisältö – 100 tulevaisuusraportin synteesi

Heikkoja signaaleja
(muutosoireita)

Trendejä
(kehityssuuntia)

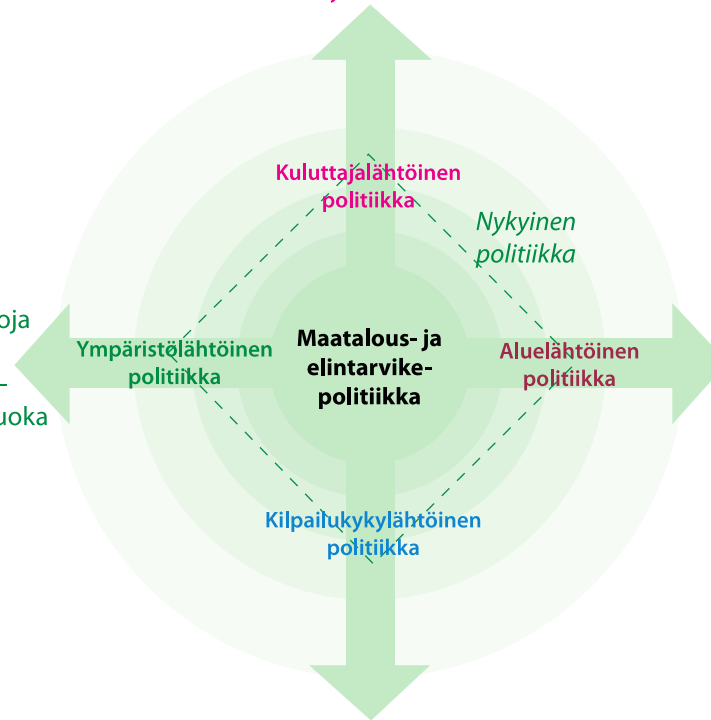

Megatrendejä
(monikanavaisia valtavirtoja)

Kohti millaista maatalouspolitiikkaa?

Politiikan tähtäin: hinta; eettisyys
Politiikan pääkeino: tuontakilpailu, normit, merkit
Politiikan ääritulema: suuryksiköt, tuontiruoka, merkkiruoka

Politiikan tähtäin: resurssien suojeleminen, ei ympäristöhaittoja
Politiikan pääkeino: luvat, normit
Politiikan ääritulema: tuotanto loppuu parhailta viljelyalueilta (vesistöt lähellä), tuontiruoka

Politiikan tähtäin: alueiden elinvoima
Politiikan pääkeino: alueellinen tuki
Politiikan ääritulema: tuotanto säilyy alueilla

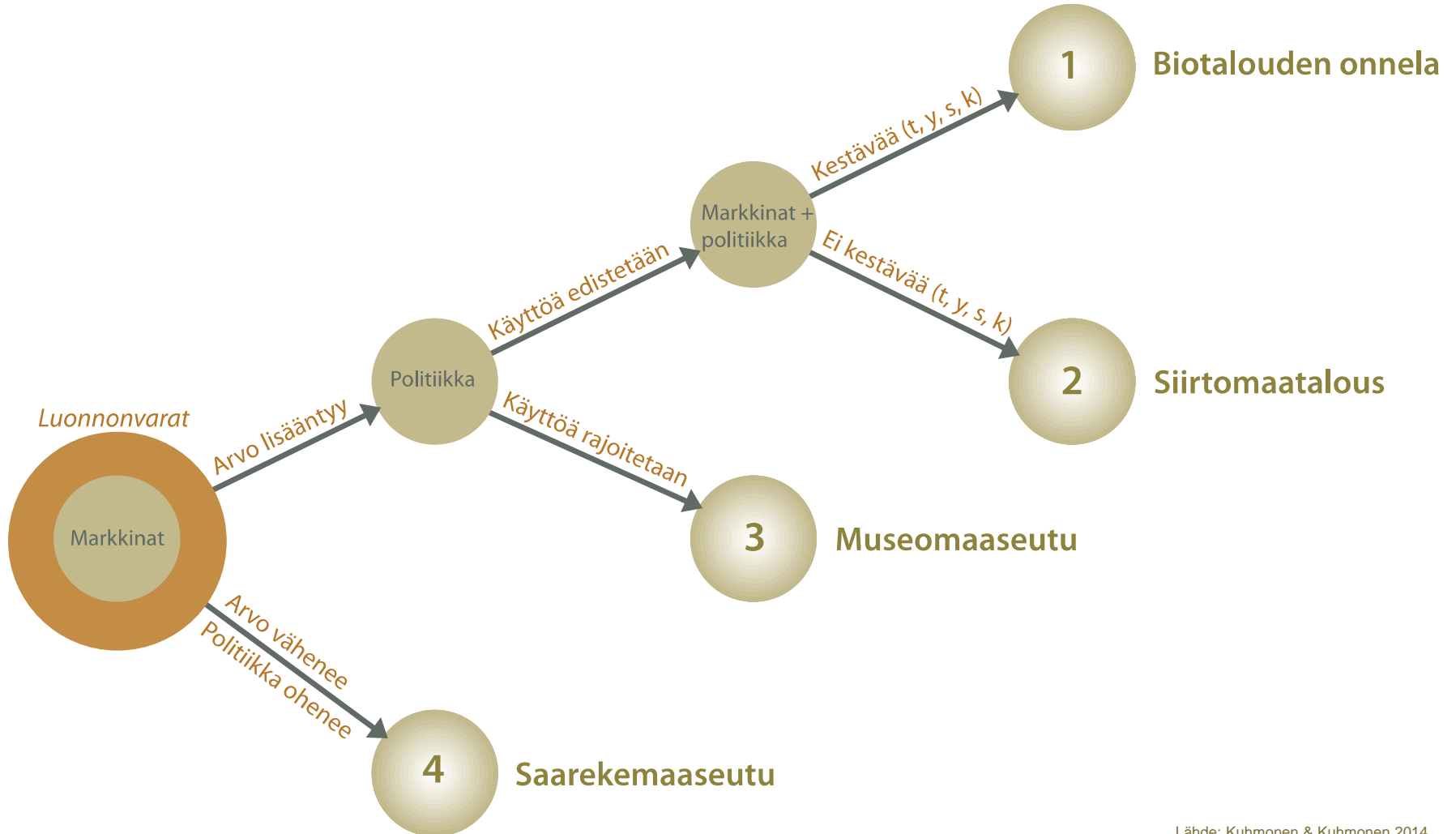
Politiikan tähtäin: tuotantokustannus
Politiikan pääkeino: investointituki
Politiikan ääritulema: suuryksiköt, tuotanto loppuu heikoilta viljelyalueilta

Kohti millaista maatalouspolitiikkaa?

Politiikan tähtäin: hinta; eettisyys
Politiikan pääkeino: tuontakilpailu, normit, merkit
Politiikan ääritulema: suuryksiköt, tuontiruoka, merkkiruoka

Maaseudun vaihtoehtoisia tulevaisuuksia

Mikä toteutuu, missä toteutuu, kenen toimesta?

Biotalous onnena – “Osallisuustalous”

Maaseudun toimijat: “Voimaantuneita”
Yhteiskuntatoimijat: “Mahdollistajia”

Pieni saksalaiskylä on täysin energiaomavarainen. 150 asukkaan Feldheimin kylä Berliinin eteläpuolella tuottaa itse uusiutuvilla energialähteillä kaiken tarvitsemansa energian.

http://www.co2-raportti.fi/index.php?page=ilmastouutisia&news_id=4140

Siirtomaatalous – “Maaseutukaivos”

Maaseudun toimijat: “Orjia”
Yhteiskuntatoimijat: “Hiiriä”

Revitäänkö suojelualue auki jättikaivoksen tieltä? Kaivosjätти Anglo American istuu Viiankiaavan Natura-alueella Lapissa rikkaan kupari- ja nikkelimalmiesiintymän päällä.

<http://www.taloussanomat.fi/perusteellisuus/2013/09/18/revitaanko-suojelualue-auki-jattikaivoksen-tieltä/201312790/12>

Museomaaseutu – “Perinnebiotooppi”

Maaseudun toimijat: “Alamaisia”
Yhteiskuntatoimijat: “Tyranneja”

Valituskierre uhkaa lopettaa laakasiilojen käytön. Ympäristöluvista tehtyjä valituksia puidaan seuraavaksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Maaseudun Tulevaisuus 17.10.2014, sivu 9.

Saarekemaaseutu – “Selviytymistalous”

Maaseudun toimijat: “Onnenonkijoita”
Yhteiskuntatoimijat: “Tyhjätaskuja”

Maaseudun lukioiden kohtalo vaakalaudalla. Hallituksen raamibudjetissa keväällä ehdotettiin, että lukioista pitäisi muodostaa vähintään 500 oppilaan yksiköitä.

<http://www.lansi-savo.fi/uutiset/lahella/maaseudun-lukioiden-kohtalo-vaakalaudalla-161147>

Lähtökohtia:

- Maaseudulla on vastauksia ihmiskunnan suuriin haasteisiin
- Maaseutu on vähemmistö

Haasteita:

- Haltuunotto (liiketoiminta)
- Hallinta (luonnonvarat)

Tekijät:

- Maaseudun toimijat > yhteiskuntapolitiikka
- Muutos ei ole itseisarvo, mutta kehitys on välttämätöntä

Keskustelu:

- Iso kuva täysin hukassa
- Tuki- ja lupasäättämisestä kohti vaihtoehtojen pohdintaa

Ihmisiin liittyvät suuret haasteet

TASA-ARVO

- Naisten asema
- Demokratia, osallisuus
- Alueellinen eriytyminen

TURVALLISUUS

- Henkilökohtainen turvallisuus
- Kansallinen turvallisuus
- Ruokaturva

Tuotantoon liittyvät suuret haasteet

RUOKA

- Maataloustuotannon lisääminen (noin 60 % vuoteen 2050 mennessä)

ENERGIA

- Siirtyminen öljytaloudesta biotalouteen

Resursseihin liittyvät suuret haasteet

VESI

- Makean veden saatavuus

YMPÄRISTÖ

- Luonnon monimuotoisuus
- Ilmastonmuutos
- Saastuminen